

Lausunto jätteiden erilliskeräysvelvoitteiden alueellisesta rajauksesta

Ympäristölautakunta 28.04.2021 § 91
228/11.02.03/2021

Valmistelija ympäristösihteeri riitta.hyytiainen@karkola.fi puh. 044-770 2235

Päijät-Hämeen jätelautakunta on lähettänyt kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lausuntopyyntö, joka liittyy jätelain muutoksessa määriteltyihin jätteen erilliskeräysvelvoitteisiin.

Hallitus on hyväksynyt esityksen jätelain muutoksesta. Hallituksen esityksellä Suomi panee täytäntöön useita EU-direktiivien edellyttämiä muutoksia. Jätedirektiivi velvoittaa nostamaan asumisessa ja palveluissa syntyvän jätteen (yhdyskuntajätteen) kierrätystä merkittävästi: kierrätysaste aiotaan nostaa seuraavan 15 vuoden aikana reilusta 40 prosentista 65 prosenttiin. Jätelakiin esitetään kunnille, jätteen haltijoille sekä pakkausten tuottajille nykyistä selvästi tiukempia jätteen erilliskeräysvelvoitteita.

Vuonna 2025 Suomessa tulee kierrättää 55 prosenttia yhdyskuntajätteestä ja vuonna 2035 jo 65 prosenttia. Tavoitteen saavuttaminen vaatii nykyistä huomattavasti tehokkaampaa lajittelua, sillä kierrätysaste on ollut viime vuosina 41-43 prosenttia (painosta). Eryisesti biojätteen kierrätystä on lisättävä merkittävästi. Pakkausjätteiden kierrätystavoitteet kiristyvät asteittain nykyisestä 55 prosentista 70 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Konkreettisista eri toimijoihin kohdistettavista erilliskeräysvelvoitteista säädettäisiin myöhemmin annettavilla asetuksilla.

Kotitalouksille uudistus tarkoittaa seuraavia jätehuoltopalveluja: pakkausjätteiden ja biojätteen lajittelu ja erilliskeräys tulee järjestää kaikissa taajamissa kiinteistöillä, joilla on viisi asuinhuoneistoa tai enemmän. Biojätteen kerääminen laajenee myöhemmin kaikille kiinteistöille yli 10 000 asukkaan taajamissa. Taajamarajaus tulee olemaan Syken YKR-taajamarajaus.

Biojätteen erilliskeräys käynnistyisi kaikissa taajamien vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä viimeistään heinäkuussa 2022 ja pienmetallijätteen ja pakkausjätteen erilliskeräys viimeistään heinäkuussa 2023. Tekstiilijätteen alueellinen vastaanotto alkaisi vuoden viimeistään 2023 alusta.

Hallituksen esityksen mukaan kunta kilpailuttaisi ja järjestäisi erilliskerättävien jätteiden eli biojätteen, pienmetallijätteen ja pakkausjätteen kuljetuksen kiinteistöiltä. Päijät- Hämeen jätelautakunnan alueella se tarkoittaa Salpakierto Oy:ta, jolle se on annettu tehtäväksi. Salpakierto Oy:n tulee järjestää pienmetallijätteen ja pakkausjätteen kuljetukset viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaan tulosta ja biojätteen kuljetukset viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Hallituksen esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Jätehuoltomääräyksillä voitaisiin määrätä kunnassa tai sen osassa noudatettavista asetuksessa säädettyä vaatimustasoa laajemmista

erilliskeräysvelvoitteista, jos se olisi paikalliset olot huomioon ottaen tarpeellista jätteen uudelleenkäyttöön valmistelun, kierrätyksen tai muun hyödyntämisen toteuttamiseksi jätehuollon etusijajärjestyksen mukaisesti. Esimerkiksi yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteiden saavuttaminen saattaa edellyttää asetuksen vaatimustasoa laajempaa erilliskeräystä kunnissa, joissa keräys on mahdollista toteuttaa tehokkaasti. Kunta voisi määrätä valtioneuvoston asetusta laajemmasta erilliskeräyksestä joko kiinteistön haltijaa sitovana tai vapaaehtoisena palveluna. Vapaaehtoisessa erilliskeräyksessä kunta järjestäisi erilliskeräyksen tietyllä kunnan alueella vain kiinteistön haltijan pyynnöstä. Tällöin kunnan tulisi sisällyttää vapaaehtoisesta erilliskeräyksestä perittävä maksu jätetaksaan ja tiedottaa selkeästi alueen asukkaille palvelun olemassaolosta.

Jos kunta lain 91 §:n nojalla antaisi valtioneuvoston asetuksessa määriteltyä velvoiterajaa laajemman määräyksen kerätä biojätettä tai pakkausjätettä erikseen, tämä määräys voitaisiin muotoilla joko sitovaksi tai kiinteistön haltijan valinnan vapauteen perustuvaksi. Jälkimmäisessä tapauksessa kiinteistön haltija voisi halutessaan pyytää kuntaa järjestämään biojätteen tai pakkausjätteen erilliskeräyksen, jolloin kunnan olisi se järjestettävä. Kunnan erilliskeräystä koskevien jätehuoltomääräysten tulisi olla selkeitä ja niistä tulisi tiedottaa aktiivisesti. Jos kunnan jätehuoltomääräyksissä ei tarjota kiinteistön haltijalle edes vapaaehtoista mahdollisuutta kunnan järjestämään erilliskeräykseen, tämä voisi tilata erilliskeräyksen yksityiseltä jäteyritykseltä.

Lakimuutokseen liittyen Päijät-Hämeen jätehuoltoviranomainen pyytää lausuntoa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta seuraavista seikoista.

- tulisiko pakolliseen erilliskeräysvelvoitealueeseen lisätä kunnasta muita alueita;
- tulisiko vapaaehtoisen erilliskeräysalueeseen lisätä kunnasta alueita pakollisen keräysvelvoitteen ulkopuolelta.

Jätehuoltomääräykset

Lausuntopyyntö on osa myöhemmin hyväksyttävien jätehuoltomääräysten valmistelua.

Esittelijä

ympäristösihteeri Riitta Hyytiäinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta antaa lausuntonaan seuraavaa.

Nykyinen jätteiden lajittelu- ja kuljetusjärjestelmä perustuu energiajätteeseen ja sekajätteeseen. Tässä vaiheessa ei ole tietoa siitä, millaisen kokonaisuudistuksen jätelain erilliskeräysveloitteet tuovat kunnan nykyiseen jätehuoltoon kuten lajitteluun. Salpakierto Oy:stä saadun tiedon mukaan mm. energiajätteen osalta voidaan joutua tekemään muutoksia, koska energiajäte on pääasiassa pakkausjätettä ja koko jätehuoltojärjestelmän suunnittelu on vielä kesken.

Koko kuntaa koskeva jätehuoltojärjestelmän muutos ei ole tiedossa, mutta ympäristölautakunta toteaa kuitenkin, että SYKE:n taajamarajaukseen perustuva pakollinen erilliskeräysalue, jota viiden huoneiston erilliskeräysvelvoite koskee, on tällä hetkellä riittävä, sillä kunnassa ole sellaisia rakenteilla olevia laajentumisalueita, jotka tulisi sisällyttää pakolliseen erilliskeräysalueeseen.

Vapaaehtoinen erilliskeräysalue voi olla SYKE:n taajamarajauksen mukainen siten, että alueella järjestetään myös alle viiden huoneiston kiinteistöille erilliskeräys kiinteistön haltijan pyynnöstä. Vapaaehtoinen järjestelmä on olennainen, jotta kuntalaiselle taataan palvelun saantimahdollisuus. Kärkölän kunnan alueella ei ole varmuutta siitä, että löytyisi sellainen jäteyritys, jolta yksittäinen kiinteistön haltija muutoin voisi halutessaan tilata erilliskeräyksen.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto